

«кадровий голод» здається як мінімум нераціональним. Нині, за словами голови Національної поліції С. М. Князева, через звільнення та переходи поліцейських до інших підрозділів, некомплект складає понад 20 тисяч осіб, тобто поліції не вистачає кожного шостого працівника. Люди йдуть з поліції насамперед через виснаження та брак часу на особисте життя, а це по суті і є непідготовленість до специфічних умов вже не навчання, а служби.

Так, наприклад, в результаті щорічного інтерв'ювання працівників підрозділів кадрового забезпечення окремих територіальних органів Національної поліції були отримані відомості, що свідчать про різний рівень «підготовленості» до служби у практичних підрозділах випускників цивільних ВНЗ та відомчих навчальних закладів МВС. За їх словами випускники ВНЗ МВС України швидше адаптуються до існуючих умов проходження служби. І, взагалі, цілком логічно виглядає той факт, що підготовка фахівця для Національної поліції відрізняється від підготовки майбутнього нотаріуса, кадрового працівника СБУ. Саме в цьому і повинні проявлятися наслідки застосування специфічних умов під час навчання.

На підтвердження можна зазначити один з переконливих фактів. У жодному класичному юридичному навчальному закладі не викладається така профільна дисципліна як, наприклад, «Досудове слідство в поліції». Недарма випускники ВНЗ МВС, у т. ч. випускники факультету № 1 (слідства) Харківського національного університету внутрішніх справ на відміну від своїх «цивільних» колег, чітко усвідомлюють своє місце в системі органів досудового слідства Національної поліції України. А це також є наслідком запровадження специфічних умов навчання. До тих пір поки у державі буде існувати саме досудове слідство, а не судове, що притаманно американській моделі юриспруденції, країні будуть потрібні фахові слідчі для відповідних підрозділів Національної поліції, які повинні відповідати вимогам, що пред'являються до працівників поліції, мати фахову вищу юридичну освіту і бути здатними працювати у специфічних умовах. Якщо в існуючій системі судочинства позбавити слідчого вищої юридичної освіти, то чи можна буде назвати взаємовідносини між ним і захисником змагальними? Мабуть, що ні.

Крім того, велике значення має постійна взаємодія ВНЗ МВС України з територіальними підрозділами Національної поліції, що проявляється у сумісному патрулюванні, бінарних заняттях, стажуванні тощо. Курсанти під час таких заходів мають можливість реалізовувати здобуті теоретичні знання і отримати практичні навички і, звісно, ніщо не зможе замінити «живе» спілкування курсантів зі старшими колегами.

Вважається вірним, що реформування відомчої освіти повинно призвести не до ліквідації ВНЗ, а до їх реорганізації з обов'язковим збереженням кадрового потенціалу. Підготовка у вищих навчальних закладах МВС України повинна дати не лише знання і вміння, а й сформувані здатність до саморозвитку, вміння адаптуватися до нових соціальних, інформаційних, технічних та технологічних вимог, кваліфікованого здобуття нових знань шляхом самоосвіти – тобто повинна ґрунтуватись на засадах випереджальної освіти. Така підготовка дозволить сформувані професійні інтереси майбутніх правоохоронців, належно зорієнтувати, дати чітке уявлення про переваги і труднощі, пов'язані зі службою в поліції.

Одержано 07.11.2017

УДК 343.98

Тетяна Іванівна САВЧУК,

кандидат юридичних наук, старший викладач кафедри
криміналістики та судової експертології факультету № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8024-5136>

ЗВ'ЯЗОК НАУКИ ТА ПРАКТИКИ ПРИ ВИКЛАДАННІ ДИСЦИПЛІНИ «КРИМІНАЛІСТИКА» ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Одвічна проблема – зв'язок науки та практики у підготовці справжніх спеціалістів. Так, досить часто після закінчення навчального закладу перед молодими спеціалістами постає проблема застосування теоретичних знань у процесі практичної діяльності. Це пов'язано із тим, що в процесі навчання не завжди проводяться паралелі між наданими теоретичними знаннями

та їх застосуванням у практичній діяльності. Особливо важливе значення зв'язок науки та практики має для підготовки правоохоронців.

Дисципліна «Криміналістика» є одним із обов'язкових предметів у процесі підготовки поліцейського для будь-якого структурного підрозділу Національної поліції України. В деяких службах знання з криміналістики безпосередньо використовуються їх співробітниками у процесі виконання службових обов'язків, а в інших – опосередковано.

Враховуючи, що криміналістика це прикладна наука, то і її викладання не може бути не поєднано із практикою. Практична складова у викладанні криміналістики повинна бути присутня як під час лекційних занять, так і у процесі практичних занять із курсантами, студентами та слухачами. Під час читання лекцій виклад теоретичного матеріалу повинен бути поєднаний із приведенням практичних прикладів застосування теоретичних знань, наочною демонстрацією, з допомогою мультимедійного обладнання, технічних засобів, слідів і прийомів їх виявлення, вилучення і дослідження. В процесі практичних занять мають бути закріплені теоретичні знання на практичному виконанні завдань з виявлення, фіксації, вилучення та дослідження слідів злочину, проведення, у формі ділової гри, слідчих (розшукових) дій, плануванні розслідування конкретних злочинів.

Кожному із здобувачів повинна бути надана можливість випробувати свої сили у практичному виконанні теоретично отриманих знань. З цією метою, очевидно, що кількість годин, які виділяються для викладання дисципліни «Криміналістика» повинна бути значно збільшена в порівнянні із теперішніми навчальними планами. Адже, у зв'язку зі специфікою матеріалу, який викладається, по кожній темі повинні бути прочитані лекції та проведені практичні заняття. Крім того, деякі теми із розділів «Криміналістична техніка» та «Криміналістична тактика» потребують проведення кількох практичних занять.

До того ж викладання вказаної дисципліни повинно враховувати напрям підготовки і спеціалізацію здобувача. Таким чином, під час розробки начальних програм та проведення занять має братися до уваги специфіка роботи майбутніх працівників. Тому матеріал, що надається повинен відповідати потребам тієї служби, для якої готується фахівець.

Такий процес навчання не лише допоможе в опануванні теоретичних знань та набутті практичних навиків, але і викличе зацікавлення до дисципліни та сформує правильні уявлення слухачів про роль і місце криміналістики у діяльності підрозділів Національної поліції зокрема та правоохоронців взагалі.

Проте, поряд з цим не слід применшувати роль наукової діяльності для підготовки кадрів Національної поліції. Адже наука «Криміналістика» не лише надає знання із уже досліджених питань, але і узагальнює практичний досвід розслідування нових видів злочинів та надає рекомендації практичним працівникам у їх вирішенні. Тому своєчасність таких рекомендацій впливає на загальну картину протидії злочинності.

Таким чином, зв'язок науки та практики при викладанні дисципліни «Криміналістика» повинен бути якомога тісніший, матеріал специфікований до потреб конкретного підрозділу Національної поліції, а кількість годин достатня для вивчення всіх необхідних тем.

Одержано 08.11.2017

УДК 37.012

Яна Михайлівна САДИКОВА,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри юридичних дисциплін Сумської філії

Харківського національного університету внутрішніх справ,

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-2841-8324>

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ ІНТЕРЕСІВ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Питаннями інтересу займалися відомі вчені різних галузей юриспруденції, соціології, психології, політології, педагогіки та інших галузей науки. Питання є досить універсальним з тієї точки зору, що інтереси мають місце в усіх сферах життєдіяльності людини та діяльності інших